

Ordet – undervisningsforløb om drama til folkeskolen

Navn: Marie Goul

Læseplan:

For 8.klasse

Der læses nu et større antal fiktive værker af stigende sværhedsgrad og kompleksitet. Elevernes forståelse af det læste konsolideres og udvikles gennem varieret arbejde med læsestoffet.

For 9. klasse

udvikle og udvide ordforråd og begrebsverden

- gøre rede for samspillet mellem sprog, indhold, genre og situation
- karakterisere og anvende forskellige genrer, stilarter og de vigtigste regler for sprogrigtighed
- demonstrere et analytisk beredskab over for ældre og nyere dansk og udenlandsk litteratur og andre udtryksformer

gøre rede for og vurdere etiske, æstetiske og historiske aspekter i litterære tekster og andre udtryksformer

- forholde sig til litterær og kulturel tradition og udvikling, som den kommer til udtryk gennem litteraturhistorisk læsning og i *Dansk litteraturs kanon*, jf. bilag 1

anvende informationsteknologi og elektroniske mediers muligheder bevidst og hensigtsmæssigt

- anvende informationsteknologi til søgning og kommunikation

Tema: Dramaet *Ordet*

Mål:

Formålet med forløbet er at give kendskab til dramaet som en særlig udtryksform. Samt lære noget om en kendt forfatter og dramatiker: Kaj Munk. Gennem forløbet skal de:

- opnå forståelse for, at et drama har særlige genretræk
- opnå forståelse for, at dramaet gør brug af akter, scener, replikker og at det opfører følelser → "show it, dont tell it".
- introduceres til – og benytte – de særlige analytiske redskaber, der er tilknyttet dramaet.
- læse et akt af et ældre berømt drama *Ordet* af Kaj Munk med henblik på både handling og billedmæssigt udtryk.

- lære om Kaj Munk som en af Danmarks største dramatikere.

Elevforudsætninger:

- Inden i går i gang med dette emne, skal eleverne vide at der findes 3 litterære hovedgenrer: Epik, lyrik og drama.

Epik (prosa)	Lyrik (Poesi)	Drama
Roman	Digt	Skuespil
Novelle	folkevise	Komedie/tragedie
Eventyr	salme	musical
Saga	sangtekst	opera

Oplæg om Genrebetegnelsen "drama"

Drama: Et drama er kendetegnet ved at skulle opføres på en teaterscene, og i stedet for at blive fortalt, bliver handlingen vist på scenen af skuespillere, og virkemidlerne i dramaet er ikke blot dialogen, men også scenografien, kostumerne og skuespillernes kropssprog. Dramaet kredser som regel om en enkelt konflikt, der skal overvindes i løbet af den begrænsede tid stykket varer. Under genren drama kan man tilføje spillefilm og tv-serier, fordi de har mange af dramaets genretræk. Spillefilm og tv-serier har imidlertid også meget til fælles med romanen, fordi de netop har frigjort sig fra teatrets lille scene, hvor alt skal foregå, og er i stand til at lave handlingsforløb på tværs af tid og rum på en måde, som svarer til hvad romanen kan.

- Tragedie
- Komedie

Dramaets elementer

Et dramastykke er ofte opdelt i en eller flere *akter*. Akter er betegnelsen for dramaets

hovedafsnit. De klassiske dramaer består ofte af 5 akter. De udgør de forskellige faser i handlingen og følger altså berettermodellen. *Scener* er inddelingen af et akt i mindre dele. Moderne dramastykker er sjældent inddelt i akter, men er kun inddelt i scener.

Teksten i et skuespil består af replikker, der enten kan være *dialog* (samtale) eller *monolog* (enetales). Desuden har forfatteren angivet regibemærkninger, der fortæller om scenens indretning, personernes udseende og handlinger.

Oplæg om Kaj Munk

- Kaj Munk, 13.1.1898-4.1.1944,
- Kaj Munk er opvokset på Lolland, men i 1924 blev han præst i Vedersø. Begge steder fik stor betydning for hans forfatterskab. Ordet foregår også i Vestjylland, og bygger på "en rigtig historie", hvor Kaj Munk besøgte et ungt par, hvor den gravide kone døde i barselssengen – hun vågnede dog ikke op som i Ordet.
- Han var forfatter, samfundsdebattør og dramatiker, han blev specielt kendt for sine mange dramaer.
- Hans skuespil var meget populære, og kunne have deres udspring i historiske begivenheder eller personer. Munk havde også fokus på *kaldet*, altså en persons *kald* til at udføre/gøre noget i verden oftest i et religiøst henseende. Dette ses tydeligt i *Ordet*, hvor det religiøse spiller en stor rolle. Munks stykker er præget af en folkelighed og en underholdende handling, der tiltalte mange. Det er blevet sagt, at han var dansk dramas fornyer i sin tid.
- Politisk var Munk ikke for demokrati og folkestyre, da han anså det for at være svage styreformere. Dette resulterede i en beundring for Hitler og Mussolini, fordi de var stærke ledere. Dog tog han senere stærk afstand fra nazismens jødeforfølgelse og dermed også Hitler, hvilket resulterede i hans modstandslitteratur.
- Hvis man skal sammenfatte Kaj Munks forfatterskab i nogle hovedtemaer, er det nærliggende at bruge det gamle ordsprog: "*Gud, Konge og Fædreland*". Det er i høj grad disse emner, der ligger bag hans værker og tematikker, og det nationale blev hans kendetegn. Dette kan ses i *Ordet*, da det foregår i et vestjysk bondsk miljø, der ikke ofte blev skildret, og naturligvis i det religiøse aspekt.
- Kaj Munk betød meget for sin tid, i det han netop var en folkets mand. Han havde ordet i sin magt, og forstod at tale til den jævne mand både i form af sit præsteembede men også i sine dramaer, der ofte var folkelige i tonen.
- Under besættelsen faldt en del af hans udgivelser ind under censuren, men han fortsatte med at genere Tyskland. Denne modstandskamp resulterede i hans død d. 4.1.1944, hvor en tysk likvideringsgruppe (Petergruppen) hentede ham i sit hjem i Vedersø præstegård, og kørte ham til Hørbylundebakke ved Silkeborg og skød ham.

Undervisningsindhold:

- 4. akt af *Ordet*
- Carl Th. Dreyers filmatisering af *Ordet*, den sidste del vises.
- Der er brugt materiale fra hhv. <http://www.dansk.gyldendal.dk/> og <https://sites.google.com/site/danskfag/Fakta-og-fiktion>

Undervisningens tilrettelæggelse:

Eleverne læser 4. akt, og finder på en titel.

- Eleverne deles op i grupper af 3, hvor de fordeler rollerne (man skal nok have to roller) og læser replikkerne højt for hinanden.
- Eleverne taler derefter om stykket, og hvad der sker der i – hvad er konflikten? Hvad er temaet?

Konflikten er dramaets motor, det er den, der driver handlingen frem. Konflikter opstår, når interesser støder sammen, dvs. at forskellige behov og krav står i modsætning til hinanden. Konflikter er også det dramatiske element i vores eget liv, og vi bliver derfor optagede af historier med en central og klar konflikt.

Temaet hænger sammen med konflikten, baggrunden for den, den måde, personerne forholder sig til den og den måde, den udspiller og udvikler sig på.

- Der laves en personkarakteristik – hvem er de personer vi hører mest om? Hvad repræsenterer de? Har de nogen værdier?

Der vil ofte være forskellige værdier på spil i konflikten, der på den måde stilles op imod hinanden. Fremstilles værdierne henholdsvis positivt og negativt, og sympatiserer man som læser mere nogle end med andre? Vil dramaet have os til at tænke over bestemte værdier?

- Grupperne finder sammen to og to, så de i alt er ca. 6 elever i en gruppe. De kan så vælge mellem at opføre det 4. akt af *Ordet* eller skrive og opføre et nyt 5. akt om, hvad de tror der sker efter Inger er vågnet.
- Til slut vises sidste del af Carl Th. Dreyers filmatisering af *Ordet* på klassen, og man diskuterer hvordan denne er dramatiseret – og om hvilke forskelle og ligheder der er mellem elevernes egne dramatiseringer og Dreyers.
 - <http://www.youtube.com/watch?v=KCb7hWO4uPQ&list=PL00E4772FA111BF35>

- Eventuelt kan forløbet ende ud i en afleveringsopgave, hvor eleverne kan tage afsæt i gruppearbejdet og/eller den nedenstående analysemodel.

Variation i forløbet:

- Man kan meget nemt lave et tværfagligt forløb med religion, da man ville kunne uddybe de religiøse aspekter i dramaet. Det være sig de forskellige typer kristendom der er repræsenteret, men også med et fokus på miraklet og underrets rolle i religionen.

NB. Der findes flere tolkninger af Ordet, dog må den mest nærliggende siges at være troens altoverskyggende muligheder – underets evne til at forekomme, hvis blot man tror.

Der findes dog også nogle, der mener at Munk via lægens kritik af ligsynsvirksomheden underminerer miraklet. Munk har dog siden udtalt, at det lige så meget er med for at illustrere, hvordan mennesket altid har en forklaring på det uforklarlige.

Generelt er mange samfundslag og meninger repræsenteret i stykket, alle disse er hjulpet godt på vej af deres meget sigende navne: Borgen (der repræsenterer det gamle og faste), Johannes (Johannes døberen), Pastor Bandbul (den ikke troende præst), osv. Men Ingers opvågning fra de døde ophæver alle klasseskel og meningsforskelle, da det er et mirakel, de alle er vidne til – og alt ender i fryd og gammen.

Analysemodel for gennemgang af drama

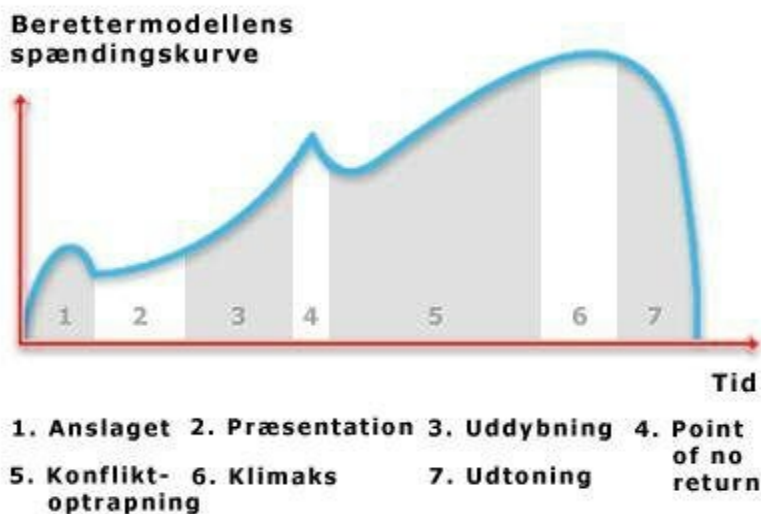
- Titel?
- Forfatter?
- Hvornår er dramaet skrevet?
- Referat af handlingen
Giv et referat af handlingen. Er der en fortæller, eller får du handlingen gennem skuespillernes optræden? Vurdér tiden både sprogligt og historisk.
- Beskriv de elementer i dette drama
Hvad er med? Skuespillere? Replikker? Sceneskift? Vurdér: Længde? Ordvalg? Virkning? Pos/neg? Slang? Ironi? Andet?
- Hvad er hovedtemaet? Nævn evt. også sidetemaer!
- Skuespillere?
Hovedroller? Biroller?
Lav en personkarakteristik af alle hovedroller.
Vurder birollernes betydning.
- Sceneskift/akter?

Akter: Ofte 3 eller 5 akter (Der skiftes kulisser, holdes pause, o.l.)

Er det en 3-akter eller en 5-akter? Hvordan skiftes der mellem scenerne? Akterne?

Kulisser? Er der en sammenhæng mellem start- og slutscene? o.a.

- Spænding? Hvordan og hvornår udløses og vises spændingen?
- Ved 5 AKTER:
 1. Personer introduceres og konflikten opbygges.
 2. Situationen bliver værre og værre.
 3. Konflikten når sit højdepunkt.
 4. Konflikten og løsningen vurderes.
 5. Konflikten løses enten lykkeligt eller ulykkeligt.
- Ved 3 AKTER:
 1. Personer introduceres og konflikten opbygges.
 2. Situationen bliver værre og værre, Konflikten når klimaks. Konflikten og løsning vurderes.
 3. Konflikten løses enten lykkeligt eller ulykkeligt.
- Diskutér det faktum at Kaj Munks *Ordet* har 4 akter, og altså ikke passer ind i det konventionelle drama.
- Indsæt dramaet i berettermodellen¹

- Hvordan passer overskriften/titlen til dramaets indhold?
- Analyse af dramaets problemer
Hvilke problemer rejser i dramaet? Løses de? Hvordan?
- Er dramaet subjektivt eller objektivt?
- Kommunikationssammenhæng:
Afsender?

¹ www.uvm.dk

Budskab?

Modtager? Målgruppe? Er modtager og målgruppe den samme?

- Sæt hovedtemaet i perspektiv.

Ordet

Ordet foregår i begyndelsen af 1900-tallet ude på landet.

Hvad der er sket før fjerde akt:

Vi starter på Borgensgaard hvor gamle Borgen bor med sine tre sønner Mikkel, Anders og Johannes.

Vi har mødt søde, dygtige og gravide Inger, der er Mikkels kone. De bor også på Borgensgaard sammen med deres to børn. Hendes fødsel går dog galt og hun dør. Anders vil gerne giftes med pigen Anne, men de må ikke for hendes far, fordi Annes og Anders' far har hvert deres syn på kristendommen.

Johannes har været sindssyg siden han så sin forlovede blive kørt ned, og han tror igennem de første 3 akter at han er Jesus. Han stikker dog af, da han ser Inger er død.

Vi starter 4. akt ved Ingers begravelse.

IV

BORGENSGAARD

(Inger er lagt i Kiste. 9 Lys ved Hovedgærdet. Lagener for Vinduerne. Borgen staar støttet mod Væggen og stirrer paa hendes Ansigt selv livløs; kun hans Hage bevæger sig.)

(823)

MIKKEL (i Døren): Værsgod og tag Cigarer! (Lukker Døren efter sig.) Der er et stort Følge, Far.

(824)

BORGEN: Hm.

(825)

MIKKEL: Nu er Præsten kommen.

(826)

BORGEN: Saa skal vi — vel af Sted — til Kirke — snart?

(827)

MIKKEL: Nu skal han da have sin Kaffe først.

(828)

BORGEN: Hm.

(829)

ANDERS (ind): Far, de har fundet Spor af Johannes.

(830)

BORGEN: Hvor?

(831)

ANDERS: I Smedebankerne. Han havde gravet sig igennem Sneen ned til en Rævegrav og haft Baal og kogt Kartoffler i et gammelt Mælkespandelaag. Og din gamle Kørekappe laa der ogsaa.

(832)

BORGEN: Ak, saa er han ikke død — ikke død endnu.

(833)

ANDERS: Tænk, Far, der har han maaske været i alle 5 Dage.

(834)

BORGEN: Nu var han der ikke?

(835)

ANDERS: Nej, men der var Spor, der førte ad Borgensgaard til.

(836)

MIKKEL: Skal vi ikke snart lukke Døren op, saa Folk kan se?

(837)

BORGEN: Mikkell! du slaar mig ihjel.

(838)

MIKKEL: Efter Begravelsen, Far — vil du saa ikke nok — tage dig af det — jeg mener, faa Folk til Bords og alt det? Jeg tror, jeg bliver paa Kirkegaarden, lidt, naar de andre er gaaet.

(839)

ANDERS: Mikkell, du vil da ikke....?

(840)

MIKKEL: Ingenting, Bror Anders, ingen Verdens Ting.

(841)

BORGEN: Jeg skal gøre det, Mikkell.

(842)

MIKKEL: Tak, Far. Ja, Inger, saa skal vi vel til at have Laaget paa dig.

(843)

ANDERS: Aah, aah! Far! holder vi det ud?

(844)

BORGEN: Lad Præsten først — bede en Bøn, Mikkell.

(845)

MIKKEL: Ja, ja, det skal ske under fuld Musik, som sig hør og bør. Der kommer han vel. Saa har han faaet sin Kaffe.

(846)

PRÆSTEN (ind med Lægen): Saa blev alt dog ikke det samme som før, som De klagede over sidst.

(847)

BORGEN: Vi var nok for visse, ja.

(848)

PRÆSTEN: Mennesket spaar, men — aah, der ligger hun. Naar jeg mindes den Dag — hendes Smil, da hun bød mig Kaffe! Aah, det er strengt, det er strengt.

(849)

BORGEN: Dette her er godt for noget, Hr. Pastor. Ellers var det jo ikke sket.

(850)

PRÆSTEN: Det var et Troens Ord.

(851)

LÆGEN: Husk, unge Mikkel Borgen, selv Smerten er skøn, om vi, paa Græsk: staaende som den store Atlet modtager Skæbnens Slag.[139]

(852)

MIKKEL: Og det med det skønne, Doktor, det er jo noget saa vigtigt.

(853)

LÆGEN: Ja — ikke? Naa.

(854)

PRÆSTEN: Har De hørt, at Deres Søn Johannes....?

(855)

LÆGEN: Sig mig nøjagtigt, hvordan det gik til. Da han saa Liget der, raabte han sin Kærestes Navn og faldt om.

(856)

BORGEN: Saa lagde de ham til Sengs, og saa skulde — saa vilde nok — senere — —

(857)

ANDERS: Saa vilde jeg vaage ved ham, men — ja, jeg blev ligesom overvældet af Træthed og Sorg...

(858)

LÆGEN: Med andre Ord: De faldt i Søvn. Og da De vaagnede, var han væk.

(859)

ANDERS: Vi har ledt og forhørt og...

(860)

LÆGEN: De har altsaa ikke talt med ham siden Besvimelsen?

(861)

ANDERS: Ingen har set ham.

(862)

LÆGEN: Saa vil jeg dog sige Dem, Borgen, at De maa være forberedt paa alt.

(863)

BORGEN: Ja, give kun Gud, han var udløst!

(864)

LÆGEN: Døden er ikke alt. Nu faar vi se.

(865)

BORGEN: Men ogsaa det, at han bliver ved med at leve, det maa jo være godt for noget.

(866)

MIKKEL: Her er Attesterne, Hr. Pastor.

(867)

PRÆSTEN: Tak! Tak, at De huskede det. Jeg selv kunde gerne have glempt det.

Skifterettens[140] , Tak! Og Ligsynsmændenes, Tak! ja, det er i Orden. Skal vi synge en Salme?

(...)

(De synger en salme)

(872)

PETER SKRÆDDER (ind): Tilgiv mig, at jeg trænger mig paa.

(873)

BORGEN: Peter! kommer du her?

(874)

PETER: Tilgiv mig, at jeg trænger mig paa. Men jeg vilde saa gerne sige...

(875)

MIKKEL: Jeg ved, du mener det godt, Peter. Men — nu er her sagt nok.

(876)

PETER: Mikkell! Mikkell! Herren knuser ikke det knækkede Rør og slukker ikke den rygende Tande[146] . — Men du, gamle Mikkell Borgen! Vil du tage min Haand? vil du tilgive mig?

(877)

BORGEN: Det var jo da mig, der slog.

(878)

PETER: Jamen, det var mig, der glemte min Frelser's Ord og glemte at vende den anden Kind til[147] ogsaa. Nu har jeg saa hjertensinderlig bedt Herren tilgive mig for sin Søns Blods Skyld. Nu skal du ogsaa gøre det, Mikkell. Eller vil du jage mig ud af dit Hus? Du er i din Ret.

(879)

BORGEN: Det er jo saa helt ligemeget altsammen nu.

(880)

PETER: Nej, det er ikke; for jeg har noget at sige dig ved denne Kiste, noget, I skal have at vide allesammen heroppe, inden Inger bliver baaret ud. Se, der ligger hun, saa fin og uskyldig — hun var en god Kvinde; jeg tror, hun troede. Jeg synes, hun ligger der som et Offer for dine Synder, Mikkell. Men du og jeg vi er nok lige store Syndere for Herren. Saa skal jeg ogsaa ofre.

(881)

MIKKEL: Peter! Nu...

(882)

PETER: Ja, ja! saa kommer jeg for at sige, at Pladsen skal ikke staa tom. Herren tager, og Herren giver igen. Anne, kom lidt herind.

(883)

BORGEN: Aah, Peter, det gør — saa godt.

(884)

ANDERS: Kommer du med Anne, Peter? Det kan kun Vorherre lønne dig!

(885)

PETER: Ja, der har I hende. Det Sonoffer[148] har Herren paalagt mig. Nu er hun jeres. Nu har jeg kun min Frelser tilbage. Ham giver jeg aldrig fra mig.

(886)

ANDERS: Anne!

(887)

PETER: Far varligt[149] med hende heroppe, hører I, for næst ham er hun mit kæreste — min eneste Rigdom paa Jorden.

(888)

ANDERS: Velkommen til Borgensgaard, Anne. Nu skal du være vores allesammens Sol, lille Anne.

(889)

ANNE: Tak, Anders.

(890)

MIKKEL (ved Kisten): Hohohohoho. Hohohohoho.

(891)

BORGEN: Gudskelov, nu græder han. — Smaapigerne — lad dem komme! For nu — maa det være forbi.

Farvel, Svigerdatter! Tak for alt godt, Tak for alt, Inger, for alt var godt. Og — paa Gensyn — inden saa længe! Jo, Mikkell, der er et Gensyn, sig, hvad du vil, der er et Gensyn; ellers var det hele for forfærdeligt. Farvel saa længe, Inger. Gud glæde din Sjæl i Himmerig!

Lilleinger, tag din Mor i Haanden. Og Maren, du ogsaa! Farvel, Mor. Aah Herregud, de forstaar slet ingenting, de er for smaa. Og vi andre — vi forstaar heller ingenting, Hr. Pastor! For vi — vi er ogsaa for smaa.

(892)

ANDERS: Farvel, Inger, og Tak.

(893)

BORGEN: Tag Laaget, Anders!

(894)

MIKKEL: Nej, I maa ikke. Nej, tag hende ikke fra mig, I maa ikke tage hende, ikke skille os, hohohohoho, nej, nej.

(895)

ANDERS: Far!

(896)

LÆGEN: Borgen! skaan Dem! lad os gaa ud!

(897)

BORGEN: Støt mig kun! Saadan! Det gaar strax over. Det var bare et Øjeblik, som om Benene — — Saa, Mikkel, hører du, Mikkel, hendes Sjæl er i Livets og Lysets Rige, hvad enten du tror det eller ej, lad det trøste dig, den er ikke her, det ser du dog.

(898)

MIKKEL: Hendes Legeme da, hohohoho, hendes Legeme da, jeg elskede jo ogsaa hendes Legeme.

(899)

BORGEN: Din Daabspagt, Mikkel, vor Daabspagt, Ordet af Herrens egen Mund:[150] Kødets Opstandelse, hører du. Gør dig nu stærk, du er en Søn af Borgensgaard, gør dig nu stærk, og sig dit Farvel.

(900)

MIKKEL: Farvel, lille Kæreste; Farvel, lille Kæreste; lille Kæreste, Farvel.

(901)

BORGEN: Laaget!

(902)

JOHANNES (staar i Døren): Aah, nej. Ikke Laaget!

(903)

BORGEN: Johannes! dig! er du kommen?

(904)

JOHANNES: Ja, Far, jeg er kommen.

(905)

BORGEN: Far? siger du Far? — Johannes! dine Øjne! du har din Forstand?

(906)

JOHANNES: Jeg har min Forstand, som I kalder det.

(907)

LÆGEN: De mente, De saa Deres Kærestes Lig, og alt blev væk for Dem. Da De vaagnede af Besvimelsen, havde De Deres Forstand. Var Deres Hukommelse ogsaa all right?

(908)

JOHANNES: Lidt efter lidt kom det hele.

(909)

LÆGEN: Der ser De, Borgen. Hvad sagde jeg? Mine Kure...

(910)

BORGEN: Nej, Doktor, nej, nu skal De tie. Her vil jeg love min Gud alene. Ham ene Æren.

(911)

LÆGEN: Saa?

(912)

BORGEN: Ja, Doktor, ja, Deres Kur — den ser vi der.

(913)

LÆGEN: Tak, skal De have, Mikkell Borgen. Naar det gaar galt, er det min Skyld, og naar det gaar godt, Deres Guds.

(914)

PRÆSTEN: Tys, kære Venner, tys, tys! Hvad der end er sket, saa husk dog, vi staar ved en Baare.

(915)

BORGEN: Men Johannes, Johannes, hvorfor flygtede du? og hvor har du været? hvordan har du haft det? hvorfor sagde du ingenting?

(916)

JOHANNES: Jeg kunde ikke. Jeg maatte have Ro, Ensomhed — ud i Naturen — samle disse Tusinde Tanker...

(917)

BORGEN: Min Dreng, min Dreng! og nu staar du her, staar her med din Forstand.

(918)

JOHANNES: Nej, ikke med min, men med jeres, jeg staar her med jeres Forstand, jeg er vendt tilbage til Rædslen, jeg er blevet klog mellem kloge; thi denne Forstand, jeg staar her med, kan jeg bruge den visere end til at bede Gud tage den igen?

(919)

BORGEN: Johannes, tal ikke bespotteligt.

(920)

JOHANNES: Det er jer, der bespotter. Er dette en kristen Jordefest? Hvor er Opstandelsestroens Sejrsforvissning[151] ?

(921)

BORGEN: Johannes, Johannes! vi er smaa og fattige Mennesker.

(922)

JOHANNES: Det er jo Gudsbespottelsen: at være lille og fattig, naar man har saa stor og rig en Gud. Her staar I, værgeløse over for Døden som nøgne Fugleunger i Skæbnens Katteklo! I klynger jer til tynde Hedningespekulationer og selvlavet Mennesketrøst. Og dog var det for jer, Kristus levede, døde og opstod, til jer han hentede Ordet som Prometheus[152] Ilden engang.

(923)

BORGEN: Det er sandt altsammen, men det er saa svært alligevel.

(924)

JOHANNES: Jo da; men havde I saa ikke Kristenblod nok i jer til Paasketriumfens Forventning,[153] kunde I dog i det mindste haft Bønnens Mod og spurgt ham, om I maatte faa hende givet tilbage. Det er ikke faldet en eneste blandt jer ind.

(925)

PETER: Der staar skrevet: Du maa ikke friste Herren, din Gud.[154]

(926)

JOHANNES: Derfor kunde I have spurgt, om I maatte. Se, jeg har spurgt; jeg har ligget i Ensomheden og Sneen og tippet, til jeg blev varm og fik Lov. Og saa løb jeg hjem, forventningsfuld, lykkelig, stærk, og nu staar jeg her kuet af jeres Kummer[155] og Tvivl, nej, Opgivelse, midt mellem Mennesker, Kristne, frosset afmægtig som I.

(927)

MIKKEL: Hvad skal saa det til at staa og raabe hen over min Kones Lig?

(928)

JOHANNES: Fordi, Mikkell, min Bror, du kære, ærlige, hele Mand, der aldrig med Gudstro forhaanede Gud, fordi det er Jammer og Rædsel, at Gud er god og almægtig, og dog ligger hans Jord i Elendighed, fordi der imellem de troende ikke er een, der tror.

Er der da ingen? ikke en eneste af jer, der kan støtte mine Hænder, mens jeg beder os Underet ned? Jeg siger jer, alt er muligt for den, der tror.[156]

(929)

LÆGEN: Nu skulde De skaane Deres Nerver, Johannes Borgen.

(930)

JOHANNES: Ja, mellem de vantro dør der troende. Inger, skal du da raadne, fordi Tiden er raadden? Saa lad det ske! læg Laaget paa! forbliv i jer Halvtro og Selvhjulpethed! Og lad mig vende tilbage til Mørket, til Mørket og Naaden i Natten. Se, der kommer det alt.

(931)

MAREN: Skynd dig nu lidt, Farbror.

(932)

JOHANNES: Barnet! den største i Himmeriget! dig glemte jeg. Aah ja, hos Barnet er Frelse.

Se saa paa din Mor, lille Pige; naar jeg nævner Jesu Navn, rejser hun sig. Se nu paa hende, Barn! Og saa byder jeg dig, du Døde ...

(933)

PRÆSTEN: Jeg protesterer. Slip mig, Doktor. Jeg protesterer. Faa ham ud! Han er sindssyg endnu. Dette er forargeligt. Et Mirakel nu kan ikke ske. Baade etisk og religiøst...

(934)

JOHANNES: Hykler, dig selv uafvidende[157] , gaar du Satans Ærind i gudviet Dragt? Du lammer min Kraft. Du har altid forfulgt Profeter og stenet Apostle. Ud med dig!

(935)

PRÆSTEN: Jeg viger ikke. Jeg staar her paa Embeds Vegne.

(936)

JOHANNES: Nu vel da! Saa bliv her paa Statens Vegne, blot ikke paa Guds. Hør mig da, min Far i det høje, ræk mig Ordet, Ordet, som Kristus har hentet til os fra Himlen, Ordet, det skabende, levendegørende, ræk mig det nu!

Hør mig, du Døde! I Jesu Kristi Gravsprængerens Navn: saa sandt Gud vil det: vend tilbage til Livet! jeg siger dig, Kvinde, staa op!

(937)

MIKKEL: Inger!

(938)

BORGEN: Almægtige Gud!

(939)

INGER: Barnet? hvor er det? lever det?

(940)

MIKKEL: Ja, Inger, ja det lever hjemme hos Gud, men du lever hos mig, hos mig, hos mig.

(941)

BORGEN: Herre, tilgiv mig, tilgiv mig, jeg er en syndig Mand.

(942)

PETER: Mikkell — det er den gamle Gud — fra Elias's Tid[158] — evig den samme —
Halleluja[159] .

(943)

PRÆSTEN: Jamen dette — det er jo fysisk umuligt. Det kan jo ikke ske.

(944)

LÆGEN: Ligsynsmandsinstitutionen skal afskaffes.

(945)

JOHANNES: Portvin! skaf et Glas Portvin til hende.

(946)

ANDERS: Ja ja. Strax.

(947)

BORGEN: Johannes! du dør da ikke, Johannes?

(948)

JOHANNES: Nej, jeg er bare lidt træt. Nej, lille Far, nu begynder først Livet for os.

(949)

MIKKEL: Aah Inger! ja, Livet, Livet.

(950)

BORGEN: Livet!

(951)

(Salmesang): (bryder frem gennem den Dør, som Anders, der kommer med Vinen, lader
staa aaben.)

Thi synger lydt og sjæleglad[160] hans Menighed i allen Stad: Ære være Gud i det høje. (Og
Lovsangen bliver ved.)

